PREZES SĄDU REJONOWEGO
w Słupsku
Wpł. 07. 07. 2022
załączników ... Ilość ...
L.dz. Prez. A - 462 - 5/22

Słupsk, dn. 06.07.2022r

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI PRZEPROWADZONEJ W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ W MACHOWINKU ZA ROK 2021

Kontrola została przeprowadzona w dniu 22 czerwca 2022 roku przez sędziego wizytującego Sądu Rejonowego w Słupsku, Agnieszkę Buraczewską, na podstawie art. 43 ustawy z dnia 19.08.1994r o ochronie zdrowia psychicznego.

Przedmiotem kontroli było :
- badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz przebywania w tych podmiotach osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dokumentacji dotyczącej badania stanu psychicznego mieszkańców co 6 miesięcy celem ustalenia zasadności dalszego pobytu w DPS (art. 38 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego),
- badanie prawidłowości stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego z uwzględnieniem danych utrwalonych za pomocą urządzeń monitorujących
- badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- badanie współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi
- badanie prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w kontrowanym podmiocie
- przestrzegania praw osób przebywających w DPS oraz warunki bytowe w/w osób

Wstęp

Dom Pomocy Społecznej w Machowinku przeznaczony jest dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. To jednostka przeznaczona dla 86 osób (23 miejsca dla dzieci i młodzieży i 63 dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie). Mieści się w dwóch budynkach - „Pałac" o pow. 1.508 m2, w którym poza pokojami mieszkalnymi mieszczą się pomieszczenia terapii zajęciowej, gabinet pomocy doraźnej, pomieszczenia służące rehabilitacji, pracownia ceramiczna, kaplica, stołówka, kuchnia z zapleczem, magazyny, pomieszczenia do zajęć rewalidacyjnych oraz „Rodzinka" o pow. 180 m2, gdzie jest 8 pokoi 2-osobowych i 1 pokój 3-osobowy, łazienki, świetlica z biblioteką, aneks kuchenny, sala terapii zajęciowej.
Według stanu na 31.12.2021r. w placówce przebywały 82 osoby.
Na koniec roku 2021 w placówce zatrudnionych było 53 osoby, z czego 35 osób w działach opiekuńczo – terapeutycznym (29) i medyczno – rehabilitacyjnym (6).

Źródło informacji niezbędnych do przeprowadzenia kontroli stanowiła dokumentacja oraz rozmowa przeprowadzona z pracownikiem socjalnym Agnieszką Złomańczuk, kierownikiem działu opiekuńczo – terapeutycznego Agnieszką Kowalską i dyrektorem placówki Markiem Królem.

Dyrektor placówki nie zgłaszał żadnych problemów dotyczących zakresu, którym objęta jest kontrola. Wnioski końcowe kontroli za rok 2019 i 2020 nie stwierdzały uchybień w dokumentacji dotyczącej domowników oraz warunków bytowych w jakich przebywają, poza jedną uwagą dotyczącą konieczności uzyskiwania oświadczenia od osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, zdolnej do wyrażenia zgody, co do jej zgody na przyjęcie do placówki, a w przypadku braku możliwości uzyskania takiego oświadczenia (np. osoba bez kontaktu z uwagi na stan zdrowia), sporządzenia na tę okoliczność stosownej notatki, która odzwierciedlałaby brak zdolności do wyrażenia zgody, a to w związku z przepisem art. 38 ust. 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

W placówce nadal obowiązuje podział na grupy – łącznie wyodrębniono V grup oraz grupę „Rodzinka", do której należą najbardziej samodzielni mieszkańcy. Spośród mieszkańców większość stanowią osoby całkowicie ubezwłasnowolnione, jedynie 9 osób dorosłych nie jest ubezwłasnowolnionych, dodatkowo przebywa 5 dzieci. Pracownicy DPS pełnią funkcję opiekunów prawnych dla większości osób ubezwłasnowolnionych, tylko w 17 przypadkach są to osoby spoza personelu (np. członkowie rodziny).

Na dzień 31.12.2021r. w DPS przebywały 82 osoby. Do placówki zostały przyjęte 2 osoby i 2 osoby zmarły w 2021 roku.

- **przyjęte**:
  1. w dniu 9.04.2021r., małoletni l. 10, na mocy orzeczenia sądu rodzinnego o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydanego w ramach zarządzeń opiekuńczych z dnia 19.02.2021r. SR w Elblągu sygn. III Nsm 1107/20, wcześniej małoletnia była umieszczona w DPS w Elblągu na mocy postanowienia SR w Słupsku w sprawie sygn. III Nsm 389/14, po przyjęciu nastąpiła zmiana opiekuna prawnego w dniu 16.08.2021 r. (nr 343);
  2. w dniu 21.06.2021r., osoba całkowicie ubezwłasnowolniona l. 22, na wniosek opiekuna prawnego, dysponującego orzeczeniem sądu rodzinnego o zezwoleniu opiekunowi prawnemu na złożenie wniosku o umieszczenie osoby ubezwłasnowolnionej w domu pomocy społecznej z dnia 30.04.2021r. (SR w Słupsku sygn. III RNs 254/21), przy czym w toku postępowania wydane zostało również postanowienie o umieszczeniu w dps w trybie zabezpieczenia, wcześniej osoba umieszczona w DPS w Bytowie, przeniesiona na wniosek opiekuna prawnego (nr 344);

- **zgony:**
  1. w dniu 22.10.2021r. zgon na terenie dps – związany z problemami zdrowotnymi po przebytym zakażeniu COVID (nr 267);
  2. w dniu 2.12.2021r., z informacji zawartych w dokumentacji wynika, że przebywał przed śmiercią w hospicjum od 08.11.2021r., chorował na nowotwór od marca 2021r., z uwagi na brak kontaktu z rodziną pogrzeb zorganizowany przez placówkę – na cmentarzy w Wytownie. (nr 84);

prawidłowość prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do domu pomocy społecznej oraz przebywania w tych podmiotach osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach przeprowadzonej kontroli dokonano wglądu do całości dokumentacji dotyczącej osób przyjętych do DPS w roku 2021 oraz mieszkańców DPS, którzy zmarli w tym okresie. Akta osobowe zawierają wszystkie niezbędne dokumenty dotyczące przyjęcia oraz pobytu mieszkańca (wnioski o przyjęcie do DPS, konieczne orzeczenia sądu zezwalające opiekunowi prawnemu na złożenie wniosku o umieszczenie w DPS, czy inne stanowiące podstawę przyjęcia, decyzje administracyjne kierujące do DPS, decyzje administracyjne o wysokości odpłatności za pobyt w DPS, orzeczenia o niepełnosprawności). Nie stwierdzono w tym zakresie żadnych uchybień i braków w dokumentacji.

Wyrywkowo zbadano również dokumentację medyczną pensjonariuszy, pod kątem realizacji w placówce obowiązku wynikającego z art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (obowiązek badania zasadności pobytu podopiecznego w DPS raz na 6 miesięcy). Lekarz psychiatra, pod którego opieką pozostają mieszkańcy zamieszcza adnotacje przy okazji wizyt pacjenta, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy o zasadności pobytu podopiecznego w DPS.

badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego z uwzględnieniem danych utrwalonych za pomocą urządzeń monitorujących

Według oświadczenia ustnego pielęgniarki w placówce ~~nie był stosowany~~ przymus bezpośredni, a ostatni taki przypadek miał miejsce w 2011 roku.

badanie prawidłowości stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

W placówce z uwagi na znacznie ograniczoną samodzielność mieszkańców nie opuszczają oni samodzielnie placówki, wyjścia poza teren placówki są pod nadzorem opiekunów. Zdarzają się pojedyncze przypadki mieszkańców na tyle samodzielnych, że bez ograniczeń opuszczają placówkę. Nie było potrzeby ograniczenia żadnemu z mieszkańców możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu społecznego.

badanie prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w kontrolowanym podmiocie

Skargi i wnioski podopieczni mogą zgłaszać pracownikowi socjalnemu, prowadzi się specjalny rejestr (zeszyt), w którym jednak nie odnotowano żadnych wpisów. Na terenie placówki funkcjonuje Samorząd Mieszkańców, który spotyka się co 3 miesiące i omawiane są wówczas wszelkie problemy mieszkańców, sprawy dotyczące organizacji i funkcjonowania domu. Z takich spotkań sporządza się protokoły, które przechowywane są u pracownika socjalnego, który jest bezpośrednim opiekunem Samorządu.

badanie współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi

Mieszkańcom umożliwia się kontakt telefoniczny z bliskimi. Mieszkańcy mogą zadzwonić po uprzednim zgłoszeniu potrzeby do pracownika socjalnego, lub po godzinach pracy pracownika socjalnego można korzystać z telefonu w gabinecie pielęgniarskim. Mieszkańcy korzystają również z rozmów za pośrednictwem komunikatorów z przekazem obrazu. Tylko kilkoro posiada własne telefony.
W trakcie pobytu w DPS mieszkańcy korzystają z urlopów i przepustek w sposób określony regulaminem - pewne ograniczenia w tym zakresie zostały wprowadzone z uwagi na pandemię COVID-19 od marca 2020 r., zgodnie z obowiązującymi rekomendacjami, łagodzone już od marca 2021 roku. Także w kwestii możliwości odwiedzin na terenie placówki - od 12 marca 2021r. zostały one wznowione.

przestrzegania praw osób przebywających w DPS oraz warunki bytowe w/w osób
Pensjonariuszami na co dzień zajmuje się personel zatrudniony w DPS, w tym pielęgniarki. Pensjonariusze korzystają z terenu zielonego, na którym mieści się DPS, w trakcie mojego pobytu, korzystając z ładnej pogody, większość z nich przebywała na świeżym powietrzu. Odbywają się również zajęcia terapeutyczne, w domu znajdują się dwie pracownie plastyczne, pracownia ceramiczna oraz sala doświadczania świata, siłownia, gabinet fizjoterapii i hydroterapii. Część mieszkańców uczestniczy w zajęciach rewalidacyjno – wychowawczych, nauczaniu indywidualnym prowadzonym przez nauczycieli ze Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Damnicy.
W pokojach mieszkańców panuje porządek, urządzone są w sposób estetyczny, w zależności od potrzeb zdrowotnych pensjonariusza, jak również indywidualnych preferencji. Część wyposażenia pokoi jest zakupiona z funduszy pensjonariuszy, zgodnie z ich oczekiwaniami, w pokojach widoczne są też ich prywatne przedmioty (maskotki, obrazki, zdjęcia), pozwalające na stworzenie bardziej domowej, przyjaznej atmosfery.
Mieszkańcy poruszają się po terenie placówki swobodnie. Widać było, że są odpowiednio zaopatrzeni, uśmiechnięci, personel reagował na zgłaszane przez nich potrzeby. Placówka współpracuje z rodzinami podopiecznych, jeżeli mają z nimi kontakt, załatwia wszelkie formalności.

WNIOSKI KOŃCOWE

W Domu Pomocy Społecznej w Machowinku w zakresie podlegającym kontroli nie stwierdzono uchybień w dokumentacji stanowiącej podstawę do przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również w zakresie prowadzenia dokumentacji osób, które zmarły. Należy podkreślić, iż w DPS w Machowinku panują bardzo dobre warunki bytowe dla podopiecznych. Nie stwierdzono (na podstawie dokumentacji, obserwacji i rozmowy z mieszkańcami DPS) jakichkolwiek nieprawidłowości w sprawowanej opiece lub przestrzeganiu praw podopiecznych. Wyczuwalna jest życzliwa i spokojna atmosfera, uwagę zwraca również swobodny i przyjazny stosunek personelu do mieszkańców, odwzajemniany zresztą przez tych ostatnich. Widać bardzo duże zaangażowanie pracowników i znajomość potrzeb poszczególnych mieszkańców. Sfera terapeutyczna oraz kulturalno-oświatowa również nie budzi zastrzeżeń. Po okresie ograniczenia organizacji imprez dla mieszkańców z uwagi na pandemię COVID – od marca 2021r. ponownie zostały one wznowione, w tym wyjazdy, wycieczki i imprezy okolicznościowe na terenie placówki.

SĘDZIA
Sądu Rejonowego w Słupsku
Agnieszka Bilaczewska